

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnishvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nepravilna pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišstvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Masarykovo razdiranje.

Ljubljana, 26. julija 1910.

In oglašil se je tisti, ki je slovenski mlajši inteligenci vzor. Oči se jim zažare, zabeste, če imenuje ime njihovega malika praškega vseučiliškega profesorja Masaryka. Mladini, ki zdaj pravkar delujejo na to, da izpodrinejo liberalne starine, so vsi Masarykovci, češar ne taje, marveč ponosno naglašajo in kriče: Masaryk locutus, causa finita. »On je govoril, za nas je stvar končana«. Sicer Masaryk sam ni kdosi gave kako bistroumen politik, kakor sloh niso bili nikdar vseučiliški profesorji dobri politiki, ampak zadnje čase je nekaj tiščalo praškega češkega profesorja in dal je zato duška svojemu tiščanju v svojem listu »Naša Doba«. S slovenskega stališča se mora njegov članek zelo obžalovati, če bi Masaryk ne bil tako malopemben politik, a da vidi vsa slovenska javnost, tudi svobodomišelnica, kakšen je vzor mož liberalnih mladinov, hočemo navesti in osvetliti njegovo vsebino in povedati Masaryku politiku, kar mu gre.

Masaryk se peča s političnim položajem, kakršen je, ko se je zaključil državni zbor. Ker zna, da je češko-agrarna in jugoslovanska (ne samo slovenska) in jugoslovanska obstrukcija (ne samo slovenska, kakor piše profesorsko temeljiti Masaryk, dosegla popolno uspeh, ker je vladna večina bila popolno poražena in je vrgla puško s katero je tako grozila, v koruzo, zato se ne upa preiskavati, če je obstrukcija dosegla uspeh ali ne. Tudi z vseučiliškim vprašanjem se noče pečati, češ, da je to postranska stvar. Naši mladini vedno in vedno naglašajo, kako potrebno da je slovensko vseučilišče, ki je dejansko potrebno in se mora tudi boj zanj zato nadaljevati, a Masaryku njihovemu vzor vzorov je le postranska stvar! Ubogi Masarykovski mladini! Z vsemi temi vprašanji se Masaryk ne peča, marveč pravi, da se hoče pečati z bodočnostjo in se mu zdi potrebno, da naj se prične jeseni zopet delati na Dunaju češka politika, češ, da kar se je zdaj delalo na Dunaju, ni bila češka in ne slovenska politika, ker izključni dr. Susteršičev vpliv ne koristi češki politiki. Čehi da so brez vpliva. Položaj je zapleten dovolj in ne more prenesti obteženja z večinom nezrelimi in negotovimi jugoslovanskimi zahtevami. Sami (Čehi namreč) moramo osobito

glede na Ogrsko odločiti, kako nastopajmo jeseni, brez vsakega ptujega, da brez slovanskega vpliva.

Pravzaprav bi lahko prepustili sodbo o pisanju Masaryka našim bralcem samim, ampak hočemo kljub pozornim Masarykovim izvajanjem malemu broju naših mladinov povedati, kar zasluži.

1.) Pribijemo, da se norčuje praški češki profesorski politik iz naših jugoslovanskih zahtev, zahtev, ki so bolj zrele, bolj gotove, kakor je vsa Masarykova politična godlja. Naše narodne zahteve, o katerih pravi praški profesorski politični diletant, da so nezrele, so zelo, zelo zrele, tako zrele, da se zavzemajo zanje kakor za svoje tudi zreli češki politiki, kar pa seveda Masaryk nikdar bil ni in nikdar ne bo.

2.) Nadalje pribijemo, da nas psuje Masaryk s ptujci. Hvala lepa, gospod praški profesor, da nazivate nas Jugoslovane s tujci, dasi smo boljši Slovani, kakor so nekateri c. kr. profesorji praškega češkega vseučilišča. Ničesar ne sumimo, ampak čudno se nam zdi, da vlada med izvajanjem c. kr. profesorja Masaryka in med izvajanjem sedanjega priznane protislovanske vlade po raznih vladnih časopisih taka podobnost, da se nam je zdelo, da smo čitali Masarykov navedeni diletantski politični članek, kakor da čitamo kak po Bienertu ali po Schreinerju narekovan članek, ki spuša strupene puščice na vse Slovence in osobito na Jugoslovane in še posebej na dr. Susteršiča. C. kr. profesor Masaryk še menda ni zlezel dosti visoko. Rad bi menda postal minister, zato dela na to, da se ločijo Čehi od Jugoslovancev v škodo Čehom in Jugoslovancev, ker če bi se to zgodilo, in bi Čehi šli delat tlako sedanjemu vladi brezpogojno, kar bi c. kr. profesor Masaryk tako rad videl, bi se po večkratnih Bienertovih izjavah zistem nič ne izpremenil.

3. Čehi sami, seveda ne politični diletanti in c. kr. profesorji, marveč resni češki politiki, so že opetovano in zelo odločno grajali Poljake zaradi njihove politike, ki smatra za ptujce Poljakom nasproti vse ostale avstrijske Slovence. Masaryk hoče razbiti slovenske stranke in njihov skupen nastop v državnem zboru. Zakaj? Komu v korist? Razbiti hoče slovansko slogo zato, ker je popolnoma pod sugestijo Slovanom sovražnega Bienertovega nemškega zistema, kar se kaže v tem, da danes vse Bienertovo časopisje slavi Masaryka. Zelo slabo znamenje za Masarykovo skrpucalo je, ker ga hvali za-

to, ker hoče razbiti slovansko skupnost in hoče, da se ločijo češke stranke od Jugoslovancev, ker hoče, da naj jugoslovanski »ptujci« poginejo pod čermiti, s katerimi grade Nemci svoj most ne samo do Adrije, marveč na Balkan. Ne s slovenskega, ne z jugoslovanskega, marveč s splošno slovanskega stališča najodločnejše zavračamo »ptujci« Masarykovo razdiralno delo med Slovani ob časih, ko se pripravlja vsenemstvo, da masčuje nad avstrijskimi Slovani Grunewald.

Položaj na Hrvaškem.

Koalicija je zahtevala od bana Tomašiča med drugim tudi popolno zaključitev veleizdajniškega procesa. Ta zahteva je sicer po Aranickijevi zadevi stopila nekako v ozadje in se je zadnje dni niti imenovala ni, pač pa so jo ob izbruhu krize hrvaški listi navajali. Da pa ni zaspala in da je koaliciji na njej mnogo ležeče, priča dejstvo, da je uradni list v Zagrebu nemudoma reagiral na nek rahel tozadevne časniški opomin, češ, da je državni pravdnik le vsled bolezni na dopustu. Če pa bo njegova bolezen dalj časa trajala, bodo merodajni faktorji

Konservativcev in pristašev stranke Aktion liberal je izvoljenih 173, progresistov 150, levih republikanov 811, združenih socialistov 46. Ožjih volitev je 112. — V Alžiru so ob volitvah v občinski svet po sedmih letih zopet zmagali antisemitje.

ČRNAGORA KRALJEVINA.

Turčija ne nasprotuje povišanju Črnogore v kraljevino, če pritrdi berlinske velevlasti. Ob jubileju črnogorskega vladarja odpošlje Turčija na Cetinje posebno odposlaništvo. Italijanski kralj in kraljica obiščeta Cetinje sredi avgusta.

KULTURNI BOJ NA ŠPANSKEM.

Madridski »El Liberal« poroča, da zapro na Španskem 1. septembra 240 samostanov na povelje liberalne španske vlade.

Dnevne novice.

+ **Ne laži!** V Vrbju pri Žalcu so se nedavno spoprijeli fantje. Potegnili so nože in pri tem je neki Pesko zadel Franceta Cokana, mladeniča naprednega mišljenja. Cokan je nato umrl. Celjski liberalci, ki doživljajo na političnem polju poraz za porazom, čeprav imajo za generale same mladine, so ta nesrečen slučaj s slastjo zagrabili in začeli pisati krvave članke z očitnim in neprikritim namenom pri ljudstvu očrnuti katoliška društva. K pogrebu rajnega Cokana so komandirali vso žalsko »inteligenco« in pa več članov celjskega generalnega štaba, med njimi Prekoršeka, potovalnega učitelja nepristranske **Ciril-Metodove družbe**. Tudi naš »Narod« se ni mogel premagati, da ne bi zalajnal o »šesti božji zapovedi«. Ampak kdor je vedel, da je bil rajni Cokan najhujši pretepač v celi fari, ki je že več let predsedel v ječi, in kdor je vedel, da je pri dotičnem pretepu čisto nepozvan se vmešal v prepir drugih fantov in hujskal ter da je tudi sam nož potegnil, temu se je liberalno vpitje že izpočetka moralo jako sumljivo zdeti. Zdaj pa objavlja »Narodni Dnevnik« sledeči uradni popravek: »Sklicevaje se na § 19. tisk. zakona vam pošljem z ozirom na članek »Umor v Vrbju pri Žalcu« v št. 163. »Narodnega Dnevnika« z dne 21. julija 1910 sledeči uradni popravek na podlagi današnjega razparanja mrliča: Ni res, da bi Pesko Francetu Cokan prerezal pljuča, temveč so rane vreznine, katere je Cokan pridobil, zadele le mečje. Cokan je **naravno smrt storil** radi srčne omrtvice, povzročene vsled že dolgo trajajočega izcedeka na prsnici. C. kr. državno pravdnštvo v Celju, dne 22. julija 1910. Dr. Bračič.« — Torej liberalci so zdaj ob svoj »katoliški umor«! Rajnik je umrl naravne smrti, ki ni bila v zvezi s čisto lahkim vrezninami, ki mu jih je prizadel Pesko pri pretepu. Liberalce je to dejstvo hudo prizadelo, zato »Narod« danes napada celjsko državno pravdnštvo, češ, da je pristransko. Prazen izgovor: liberalci so se blamirali, z njimi pa tudi modra »Edinost«, ki je tudi

posvetila »umoru« v Vrbju neizogibno notico. Nauk za liberalce: Ne laži!

+ **Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji.** Premešeni so č. gg. kape-lani: Jernej Podbevšek iz Cirknice kot prefekt v zavod sv. Stanislava; Franč. Vrhovec iz Šmarja v Ziri; Rihard Zajec iz Žužemberka v Šmarje; Jos. Gostiša iz Horjulja v Trnovo (Ljubljana); Fr. Govekar iz Sv. Križa pri Kostanjevici v Sodražico; Iv. Dežman z Razdrtega za župnega upravitelja v Gozd; Janko Sedej z Vrhniške v Sv. Križ pri Kostanjevici; Leop. Turšič iz Logatca na Vrhniko; katehet Peter Jane k sv. Jakobu v Ljubljani; Valentin Zupančič z Dovjega za uršulinskega kateheta v Ljubljano; Janez Sever iz St. Jerneja na Dovje. Nanovo so namešeni kot kape-lani č. gg.: Jož. Verce v Borovnici; Janez Dolenc v Cirknici; Jakob Kotnik na Dobrovi; Rudolf Kapš v Postojni; Anton Porenta v Hrenovicah; Anton Komlanec v Škocjanu pri Mokronogu; Alojzij Lunder v Žužemberku; Janez Cegnar v Zireh; Karol Rupnik v Spodnji Idriji; Franč. Kanduč v Starem trgu pri Ložu; Viktor Švigelj v Horjulju; Jan. Drešar v St. Jerneju.

+ **Ne pozabite prijatelji kat. nar. abiturijentov na 31. julij.** Pohitite vsi na njihovo slavnost, ki obeta biti lepa in zanimiva. Poleg tega pa tudi poka-žete s svojo udeležbo, da niso le fraze, kar se govori v prilog mladine, ampak da jo v resnici ljubite in se radi poda-ste v njeno sredo. Tov. abiturijenti in tovariši somišljeniki naj se nemudoma javijo za sestanek do 28. julija. Na poznejša oglašnja se ne bo moglo ozi-rati. Tovariši pevci naj prinese pesma-rič s seboj, da ne bo morebitnih nepri-lik. Če hoče kdo pojasnil, naj se obrne na naslov: Marinček Anton, Cerklje 4, p. Krška vas, Dolenjsko.

+ **Občinske volitve v Mostah pri Ljubljani — razveljavljeni** Deželna vlada je razveljavila občinske volitve v Mostah pri Ljubljani na podlagi § 33. občinskega volivnega reda in odredila reasimiranje postopanja od sestave vo-livnega imenika nadalje. Torej se bodo morali sestaviti tudi novi volivni imeni-ki. Lepo spričevalo za rdeče in liberalne bratce. Torej — na svidenje pri novih volitvah!

+ **25letnico** so v ponedeljek 25. t. m. praznovali duhovniki, ki jih je prve posvetil 25. julija 1885 knezoškof Jakob kardinal Missia, s sošolci prezbiterji, ki so vstopili isto leto v službo. Od dvanaj-sterih tedanjih tovarišev so umrli tek-om četrstoletja štirje in sicer: Andrej Adamič, kot kaplan v p., je umrl v Za-tičini, 18. marca 1888; Anton Petrič, ka-plan v p., v Gorici, 17. avgusta 1891; Mi-hael Klemenčič, župnik v Črnomlju, 5. avgusta 1901 in Jožef Novak, župnik v Žaljni 24. decembra 1901. Eden kolegov, g. Marko Pakiž, je v Ameriki župnik v Milwaukee, Wisconsin, ki je poslal tele-grafično prijateljski pozdrav svojim so-šolcem. Sešli so se vsi drugi v Ljubljani pri tovarišu, uršulinskem spiritualu Mihaelu Bulovec in sicer č. gg.: Valentin Bernik, župnik v Komendi; dr. Sebast-jan Elbert, prošt v Novem mestu; Mati-ja Erzar, dekan v Postojni; Anton Les-

jak, župnik v St. Jerneju; Alojzij Peha-ni, župnik v Knežaku in Avgust Šinko-vec župnik v Škofji Loki. Zbrane je po-častil in razveselil mil. gospod prelat Janez Flis, ki je bil sedanjim jubilan-tom spiritual v bogoslovnem seme-nišču.

+ **Za župnijo Polšnik** je prezenti-ran č. g. Ignacij Z u s t, kaplan v Mo-ravčah.

+ **Zvršilni odbor češke agrarne stranke** je imel 25. t. m. v Pragi sejo, ki je trajala od desete ure dopoldne do pe-te ure popoldne. Načelnik poslanec Udržal je obširno poročal o političnem položaju. Izdelal se je program za jesen-sko državnozbornsko zasedanje. Nagla-sala se je potreba, da zboruje češki de-želni zbor. Poročilo Udržalovo se je vze-lo na znanje in se soglasno odobrilo po-stopanje državnozbornske delegacije. Re-sile so se tudi notranje strankine za-deve.

+ **Poslanec dr. Stransky** namerava odstopiti kot načelnik moravske češke ljudske stranke. Sledil mu bo poslanec dr. Fischer iz Olomuca.

+ **Jugoslovanska razstava v Pari-zu.** Jugoslovanski umetniki, ki žive v Parizu, prirede leta 1912. v Grand-Palais na Elizejskih poljih jugoslovansko umetniško razstavo. Na razstavi bo za-stopano slikarstvo, kiparstvo, gravura in arhitektura;

čarjem in pijonirjem ter narobe. Namen tej novi odredbi je, da častniki spoznajo tudi notranjo službo vojaštva raznih vrst orožja.

+ **Osebnosti.** Profesorji dr. Alfonz Levičnik na I. ljubljanski državni gimnaziji, dr. Oto Jauker na ljubljanski nemški državni gimnaziji, dr. Jožef Debevec na kranjski državni gimnaziji in Ivan Maselj na novomeški gimnaziji so s 1. oktobrom 1910 povišani v VIII. činovni razred.

— **Toča debela kot jajca** se je 24. t. m. vsula pri Plačah na Primorskem. Pri Križu pa je padala debela kot orehi. Najhuje so prizadete vasi Plače, Sv. Križ, Cesta, Sv. Tomaž in okolica Lokavec. Popolnoma je uničen ves pridelek. Po nekaterih krajih je toča bila težka 4 do 5 kg en kos.

— **Angel čuva nad otroci.** Čevljar Josip Erklavc iz Debelegavrh pri Lavercu je prepustil svojemu 10 let staremu sinu Jožefu nadzorstvo nad svojim dve leti starim otrokom. Ti so se igrali na vrtu, ki leži tik proge dolenske železnice. Malo otroče je v tem trenutku stopilo na železniški tir, ko je dirjal osebni vlak št. 2212 mimo. Odbičaj so otroka podrlji na tla in tako je peljal cel vlak čez otroka, ki je ostal živ in je zadobil le neznatne poškodbe.

— **Umrli** je kakor smo že včeraj poročali žena znanega trgovca g. Štiha iz Dobropolj v Dol. Toplicah. Bolehala je dolgo časa, zadnji četrtlet jo je odpeljal v Toplice, da bi ondaj zadobila potrebno zdravje, a je šla doli samo umret. Stara je komaj 43 let. G. Štihu in njegovi rodbini izrekamo najiskrenejše sožalje.

— **Sneg in vihar s točo** so imeli v noči od sobote na nedeljo na Gor. Štajerskem.

+ **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je dobil nadučitelj J. Pokorn v Horjulu.

— **Zapuščina šoli.** Dne 2. julija v Št. Vidu pri Prevojah umrl posestnik in gostilničar Alojzij Škofic je vse svoje premoženje, okoli 30.000 K, zapustil občini Prevoje za šolske namene.

— **Kranjskogorski liberalci** se zadnje dneve močno razburjajo, a prav po nepotrebnem. Cirilmetodarij in požarna bramba, katerih »nepristranost« je dosti znana, prireja namreč neko veselico, katere glavna točka bo ples ter lovi-vo za sodelovanje tudi dekleta iz katoliškega izobraževalnega društva. To pa je sklenilo, da izmed njegovih članic in članov nihče ne bo sodeloval pri prireditvi nasprotnikov. To je vse. Gospada, čemu se razburjate? Pa vendar ne boste pričakovali, da bi ona dekleta, na katere ste komaj pred enim tednom na cesti, v gostilni in v časopisju izlivali gnojnice, hodila sedaj vam roke lizati. Če vas ni samih dovolj za en pošten krok, pa ga opustite. Saj imate odbor »narodnih dam«. Ali vam jih morda zmanjkuje? Žal, ne moremo pomagati. Poštena naša dekleta po nočejo biti narodne dame, tudi za en večer in eno noč ne, razumete?

— **Mednarodna razstava novosti in patentov v železni in strojni industriji.** Trgovci in obrtni strojnica v Ljubljani je prejela obvestilo, da priredi deželna zveza ogrskih trgovcev z železnino pod pokroviteljstvom Nj. c. in kr. visokosti nadvojvode Josipa in ob podpori kr. ogrskega trgovskega ministrstva v mesecih maju in juniju leta 1911. mednarodno razstavo novosti in patentov v železni in strojni industriji. Interesantom se je za vsa pojasnila obrniti do razstavne pisarne v Budimpešti VI., Gyár-utza 38.

„Slovenska Straža“.

+ **Ustanovitev podružnice »Slov. Straže« v škocijanu pri Turjaku** se je izvršila v nedeljo popoldne ob sijajni udeležbi vseh faranov. Na visokih mla-kih so vihrale naše trobojnice in godba Orlov je igrala krasne narodne himne. G. kaplan Škulj je navdušeno govoril o potrebi narodne izobrazbe in namenu »Straže«. Poslanec Jaklič je poročal o zadnjih bojih »Slovenskega kluba« v državnem zboru. Shod na prostem je trajal nad 3 ure in pristopilo je čez 200 članov k »Straži«.

— **Novo podružnico »Slovenske Straže«** ustanove v nedeljo, dne 7. avgusta v Breznici, p. Zirovnica na Gorenjskem. Bog blagoslovi!

Dva nova ustanovnika. Z veseljem beležimo, da je »Slovenska Straža« dobila zopet dva nova ustanovnika. Pristopila sta kot ustanovnika č. gosp.

Franc Zorko, kaplan pri sv. Petru v Ljubljani, z 200 K, in tvrdka F. Šupevc, tovarna sveč v Ljubljani, tudi z 200 K. Naj bi z vsakim dnevom naraščala četa ustanovnikov, da zgradimo trdno »Slovensko Stražo«. Naj bi kmalu dosegli število 100 ustanovnikov!

Pri novih mašah za »Slovensko Stražo«. Gosp. Janko Lovšin je nabral na novi maši č. g. Cegnarja v Stranjah pri Kamniku 13 K 10 vin.

Delnice »Slovenski Straži«. Po podružnici »Slovenske Straže« v Vipavi je podaril č. g. dekan Lavrič »Slovenski Straži« Unionovo delnico v vrednosti 500 K.

Predavanje o narodni obrambi. V Budanjah, Vipavi in na Slapu se vrše v nedeljo dne 31. t. m. predavanje o narodni obrambi naših vrlih akademikov.

Člani in članice »Slovenske Straže«! Zahtevajte v vseh trgovinah cikoro, ki ima na trobojnem ovoj pečat: »Slovenska Straža, narodnoobrambno društvo v Ljubljani«. Skrbite, da se povsod razširi raba naših žigalic!

Naročila na računsko listko sprejema pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani.

PANAMSKI PREKOP

bo odprt leta 1912. Poroča se, da bodo smele prosto voziti skozi Panamski prekop zgolj trgovske ladje, vojne pa le, če bo dovolila washingtonska vlada Zedinjenih držav.

Ljubljanske novice.

Lj Nj. prevzvišenost dr. Frančišek Sedej, knez in nadškof gorški, je danes posvetil v mašnika č. g. Valerijana Sartory iz obče znane ljubljanske rodbine. Novo mašo bode obhajal dne 2. avgusta v cerkvi čč. oo. kapucinov v Gorici.

Lj Odbor »Družbe sv. Rafaela« ima jutri (v sredo) ob petih zvečer sejo v pisarni društvenega predsednika dež. odbornika Pegana, Dunajska cesta.

Lj Morilec svoje žene pomiloščen. Cesar je pomiloštil na smrt obsojenega morilca svoje žene, Andreja Rejca, bivšega rudarja v Idriji. Najvišji sodni dvor mu je pa odmeril za kaznen 20 let težke ječe, poostrene z enim postom vsakega četrtletja, na dan izvršitve kaznjivega dejanja, to je 28. februarja vsakega kazenskega leta pa s samotnim zaporom v temnici.

Lj Posebna najdba. Danes zjutraj je na Slovenskem trgu nek justični paznik našel bodalo nekega vojaka tukajšnjega c. in kr. pešpolka št. 27. Zraven je bil listek, na njem pa je bilo zapisano, da se tam pušča bodalo iz usmiljenja do vojaka, češ, da ga ne more plačati. Na listku se svetuje, da naj fant drugič rabi na mesto bodala žemljo, ker bodala ne zna rabiti.

Lj Hišni posestniki mesta Ljubljane se opozarjajo, da je podatki popise hiš in napovedi o najemniškem dohodku za priredbo hišne najemarine za leti 1911 in 1912 najkasneje do 31. avgusta t. l. pri c. kr

granata ubila konja korporalu Fiewegerju. Korporala so težko ranjenega na hrbtu in rokah prepeljali v krakovsko garnizijsko bolnišnico.

POVODENJ V GALICIJI.

Krakov, 26. julija. Vsled neprestanega deževja je zelo narasla Visla ter je poplavlila že nekatere nižje ležeče kraje. Tudi iz drugih krajev Galicije prihajajo poročila o povodnjih.

RDEČI PRINC MED FURLANI.

Oglej, 26. julija. Ob priliki praznovanja 400letnice, odkar je Oglej pod avstrijsko vlado, so v nedeljo odkrili tudi na zvoniku leta 1010 prenovljene cerkve spominsko ploščo. Pri tem je bil navzoč tudi princ Hohenlohe s soprogo. Kjer je prišel Hohenlohe v dotiko s prebivalstvom, je bil predmet živahnim ovacijam. V svojem nagovoru prebivalstvu je ces. namestnik Hohenlohe obljubil vladno podporo zvezi kmetijskih združenj. Obljubil je tudi vladno podporo jubilejni sirotišnici v Gradiški, sezidani ob priliki 60letnega cesarjevega vladarskega jubileja.

K ATENTATU NA BIVŠEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA MAURA.

Barcelona, 26. julija. Zdravstveno stanje bivšega španskega ministrskega predsednika Maura je zadovoljivo. Rane od revolverskih strelcev na nogi in roki se hitro celijo in bo Maura v par dneh popolnoma zdrav.

PONESREČEN PARNIK.

London, 26. julija. Iz Tokia se poroča, da se je ob koreanskem obrežju ponesrečil parnik »Tetsureimaru«, ki je zadel ob morske klee. 40 potnikov so s ponesrečenega parnika prepeljali z dvema rešilnima čolnoma na suho. Rešeni pripovedujejo o groznih prizorih, ki so se dogodili v trenutku katastrofe v megli. Med rešenimi potniki 1. razreda je tudi angleški podkonzul iz Osake. Bojne ladje križajo ob mestu nesreče, da rešijo mogoče še kakega potnika na morju.

VREMENSKA KATASTROFA V ZGOR. ITALIJI.

Milan, 26. julija. Ozemlje, na katerem je ciklon povzročil ogromno škodo, je dolgo 100 km in 30 km široko. Ta pokrajina je najbolj bogata, rodovitna in najbolj naseljena v Italiji. Največ škode imajo predilnice, kakor tudi sploh tovarne. V Bustro Arsizio znaša škoda tri milijone lir. V Saronnu se tudi zelo visoko ceni škoda. Doslej so izkopali iz razvalin 53 trupel. V bližini Pontennoro je vihar zagnal nek kmečki voz, na katerem je bilo šest oseb, z konji vred deset metrov daleč na polje. Ljudje so se sicer rešili, konji pa so se ubili. Povsod je vihar zagnal nek kmečki voz, na kapadeu ubila ali ranila mnogo ljudi. V neki predilnici v Vasaghello se je podrta streha in zasula 150 mladih delavk. Sedem žensk je bilo na mestu mrtvih, ostale pa so bile več ali manj ranjene. V neki tovarni v Colombu, kjer so se delavke šlele vsled nevihte, se je nakrat porušil tov. dimnik ter ubil več žensk. V Legnanu je nastala pred viharjem skoro popolna noč. Pri tem pa je bilo tako soparno, da se moglo komaj dihati. Naenkrat pa je začela leteti z vrha opeka in z divjim krikom so bežale delavke v tovarni narazen. Mnogo se jih je zgrudilo nezavestnih na tla, druge so letele kot nore na prosto ter niso hotele prenočiti v hišah. — Pred ciklonom je velik vihar razrušil dimnike, balkone in nove stavbe. Vsled velikega prahu in gramoznih lavin, ki so nastale na nekaterih krajih, je bil vsak promet nemogoč. Mnogo tramvajskih voz je zadelo skupaj in so se razbili. Več potnikov je bilo ranjenih. V Saronnu, Rovelaschi in Lomazzu, vlada grozna panika. Ženske hodijo po cestah ter jokajo in vpijejo. V Solaru se je podrta neka velika peč in je zasula 14 oseb, katere je vse ubilo.

Rim, 26. julija. Ministrski predsednik Luzzatti je v imenu vlade nakazal 30.000 lir kot prvo pomoč ponesrečenem v Milanu in okolici. Državni tajnik Ciuffelli je odpotoval v prizadete kraje, da vodi osebno rešilno akcijo.

Povesti o Ivanu Orthu.

Dunajski pisatelj Moric Band objavlja članek, v katerem izvaja, da je temeljito proučil Orthovo predzgodovino, ker je o njem pisal leta 1907 in leta 1908 roman. Dne 8. januarja 1908 je prišel v redakcijo neki mož, ki je bil tako podoben Orthu, bivšemu avstrijskemu nadvojvodi, da je tam navzoči urednik pozval Branda v svojo sobo. Tudi Brand sam, ki je poznal prej nadvojvodo, je bil presenečen, ker sta si bila ptujec in bivši izginuli nadvojvoda podobna na las. Ptujec je govoril čisto dunajsko nemščino in se zelo zani-

mal za roman. Hotel je poizvedeti, kdo da ga piše. Brand je ptujcu rekel, da mora ostati pisateljevo ime skrito in da živi pisatelj v Curihi. Ptujec je nato kupil ves roman, ki je do takrat izšel in je naročil nadaljevanje. Povedal je svoj naslov, ki ga je na Brandovo prošnjo napisal. Pisava je bila popolnoma podobna Orthovi. Ptujec je izročil sledeči naslov: M. A. Delavilla, Temps perdu à Ury Saine et Marne, France. Do gradu Temps perdu, na katerem naj bi po Brandovih domnevah živel Orth, vozi iz Pariza brzovlak dve uri.

Dr. Viljem Degré piše, da je profesor medicinske fakultete v Buenos Airesu, dr. Genaro Sisto, resen mož, v Parizu lani z vso gotovostjo pripovedoval, da živi bivši avstrijski nadvojvoda Ivan Orth v okolici Buenos Airesa, kar je v boljši družbi splošno znano. Orth živi zase s s svojimi služabniki. Govori se veliko o njem, ker mu avstrijsko zunanje ministrstvo po vladi ob gotovih dobah pošilja velike vsote denarja in sicer že dolgo vrsto let. V mesto Orth ne pride, videli so ga pa že večkrat na njegovem posestvu vladni kurirji.

Najvišji maršalski urad izjavlja, da mu ni znano, da bi živel Orth v Argentini pod imenom baron Oto. Odkar je bil izdan v »Wiener Ztg.« oklic glede na Otto, dohaja višjemu dvornemu uradu nešteto dopisov, ki naznajo, da Orth živi in da so ga videli tu in tam. Naznana se bodo, v kolikor so resna natančno preiskala. Poslati se pa morajo ali direktno kuratoriju ali pa višjemu dvornemu maršalu.

Novi argentinski konzul na Dunaju Enrike Paants izjavlja, da živi v Argentini neki baron Otto, ki je zelo premožen. Konzul je čul, da je baron Otto podoben Orthu in se v Argentini trdi, da je baron Otto identičen z Orthom. V koliko je domneva resnična, konzul ni preiskoval.

Zdaj ob pasjih dneh pridejo povesti o Orthu kakor nalašč časopisju. Ali Orth živi ali ne, se bo pač težko dognalo, če se Orth sam ne prikladi, da živi. Če Orth noče tistega denarja, ki ga ima naloženega na Dunaju, ako tudi živi, bodo priče, da si govorile s pravim Orthom, težko dognale njegovo identiteto in to tem težje, ker podobnost lahko vara. Sicer se pa le čudimo, da še prišli niso judov. listi pisati, da živi še rajni avstrijski prestolonaslednik, o katerem trdi še zdaj veliko Dunajčanov, da živi, če tudi ostanejo dolžni dokazati svoje domneve. Vsekakor so pa povesti o Orthu interesantne in senzacije, če so tudi resnične, zato se senzacije ljubeče časopisje in občinstvo z njim ne zanima.

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako zavzimate železnato vino s kino lekarna Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Poliliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. - Naročila proti povzetju. 32-1

2 do 3 brusače

(Grobschleifer)

sprejme takoj v trajno delo

Kranjska tovarna za železnino v Kamniku na Kranjskem.